

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань гуманітарної та інформаційної політики

9 червня 2021 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Доброго дня, шановні колеги. Чи є у нас кворум? Зараз ще підійдуть пан Дмитро Нальотов і пан Олександр Кабанов.

Колеги, чи всі ознайомились з порядком денним? Якесь там будуть до нього зауваження чи ні? Чи зможемо одразу голосувати його?

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Можемо голосувати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре. Тоді чекаємо хвилинку колег. Я хочу підсісти ближче і подивитись, хто є. Пані Ірину я бачу.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Гео, Боблях є.

СУШКО П.М. Павло Сушко.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович є.

РЯБУХА Т.В. Рябуха є.

ФЕДИНА С.Р. Федина Софія є.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я бачу, що в нас уже і кворум є.

Отже, колеги, оскільки кворум є, я тоді, з вашого дозволу, оголошую засідання Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики від 9 червня 2021 року відкритим.

Оскільки зауважень до запропонованого порядку денного немає, прошу його підтримати і проголосувати. Хто за?

СУШКО П.М. Павло Сушко – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Бачу.

Хто проти? Хто утримався?

ЛЕРОС Г.Б. Утримався. Лерос - утримався.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Рішення прийнято, колеги.

Перше питання. Про проект Постанови про звернення до Кабінету Міністрів України щодо розробки і затвердження державної програми оздоровлення та відпочинку дітей (реєстраційний № 5455).

Слово пані Тетяні Рябусі. Будь ласка, Тетяно Василівно, вам слово.

РЯБУХА Т.В. Дякую, шановні колеги. Доброго дня усім. Я дякую за те, що ми маємо можливість розглянути сьогодні проект Постанови про звернення до Кабінету Міністрів України щодо розробки і затвердження державної програми оздоровлення та відпочинку дітей.

Хочу всім повідомити і нагадати, що Законом України "Про оздоровлення та відпочинок дітей" передбачено, що Кабінет Міністрів України розробляє і затверджує державну програму оздоровлення та відпочинку дітей, проте вже більше десяти років такої державної програми у нас, в Україні, не існує і тільки в тому році, 26 травня, коли велика кількість закладів оздоровлення і відпочинку дітей вже припинили свою діяльність, а решта, можна сказати, що на межі закриття, то урядом було затверджено концепцію державної соціальної програми оздоровлення та відпочинку дітей на період до 2025 року.

Скільки часу буде розроблятися і затверджуватися ця сама державна програма невідомо, тому проектом постанови ми пропонуємо надати доручення уряду в місячний строк розробити і затвердити державну програму оздоровлення і відпочинку і врахувати певні моменти. Але до проекту постанови, він підтриманий і Міністерством фінансів, і Міністерством соціальної політики, Уповноваженим Верховної Ради з справ людини. Єдине зауваження щодо цього проекту, то це строк, за який уряд має розробити і затвердити цю державну програму. Тому, враховуючи те, що її взагалі немає, а нам пропонують збільшити термін, то я пропоную все ж таки підтримати цю пропозицію і надати уряду строк для підготовки і затвердження державної програми у 6 місяців. Також, крім цього, на прохання нашого члена комітету Павла Миколайовича Сушка я пропоную доповнити проект постанови нормою, що під час розробки державної програми уряд має особливу увагу приділити відпочинку дітей з особливими потребами. Тому прошу, і підкомітет, знову ж таки, розглянув даний проект постанови і пропонує його рекомендувати, прийняти даний проект за основу і в цілому з урахуванням пропозицій тих, які я тільки що озвучила.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Шановні колеги! Є у когось якісь доповнення, зауваження, бажання сказати щось?

ЛЕРОС Г.Б. Я вважаю, Микито Руслановичу, можемо голосувати. Ніяких зауважень ні в кого не буде.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Гео.

СУШКО П.М. Є в мене пропозиція, я не бачу, є там такий пункт, де питання відпочинку та оздоровлення дітей із особливими потребами?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, Павле Миколайовичу, якщо ви мене чуєте, зараз під стенограму Тетяна Василівна зачитала якраз вашу пропозицію. Тобто вона ввійде повністю в постанову в редакції комітету. Так що так, ваша пропозиція повністю врахована.

Микола Леонідович Княжицький, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дуже коротко. Дивіться. Я взагалі скептично ставлюся до звернень до уряду, тому що це звернення, а не законодавчий акт, і уряд і так повинен це робити. Ми можемо і так звернення написати, але, звичайно, підтримуючи пані Тетяну і її ініціативу, я буду голосувати - за. Кажу вам як є.

РЯБУХА Т.В. Дякую, пане Миколо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги.

Отже, переходимо тоді до голосування. Хто за те, щоб підтримати проект Постанови (реєстраційний № 5455) в редакції комітету з урахуванням

доповнення, яке під стенограму було зачитано народним депутатом Тетяною Рябухою? Хто за?

СУШКО П.М. Павло Сушко - за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Всіх побачив.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ФЕДИНА С.Р. Федина -за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Софіє.

Проти? Утримались. Одноголосно. Рішення прийнято. Дякую, колеги.

Переходимо до другого питання. Це проект Постанови про внесення змін до додатка Постанови Верховної Ради України "Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2021 році".

Перед тим, як надати слово пані Ірині Констанкевич, хочу їй подякувати, вона як завжди все своєчасно опрацювала, всі пропозиції, які надходили. Дякуємо вам, пані Ірино. Ми під вашим керівництвом у цьому питанні не відхиляємось від жодних термінів, які потребують від нас своєчасного доповнення таких документів.

Отже, Ірина Мирославівна Констанкевич. Вам слово, будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую, пане голову.

Шановні члени комітету, на ваш розсуд виноситься проект Постанови "Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2021 році". Коротенько хочу нагадати, що 16 грудня 2020 року Верховна Рада ухвалила Постанову за № 1092 "Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2021 році". Це було сформульовано головний список, перелік загальнодержавних ювілеїв у 2021 році, це були дати, які стосувалися історичних подій, ювілеїв установ, ювілеїв видатних історичних постатей, діячів культури, мистецтва, освіти і таке інше. Але згодом на адресу комітету надійшла низка додаткових пропозицій і робоча група нашого комітету розглянула ці пропозиції, які надійшли. І тут я хочу подякувати нашим колегам, які зібрались на засідання робочої групи, висловили свої міркування, узгодили ці пропозиції вже існуючими документами, зокрема з Указом Президента від 1995 року, і ухвалили ту редакцію постанови, яка пропонується на ваш розгляд, зокрема це 10 пропозицій, які доповнюють перший і другий розділ постанови. Зверніть увагу, що в першому розділі це переважно ювілеї закладів вищої освіти, таких авторитетних, шанованих закладів вищої освіти, в другому розділі - це пропозиції щодо ювілеїв знаних авторитетних особистостей.

Тому я прошу вас підтримати даний проект і проголосувати для того, щоб ми могли винести на найближче засідання і розглянути його вже у Раді.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ірино Мирославівно.

Колеги, є якісь зауваження, доповнення? Будь ласка, Володимире.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я в цілому підтримую, звичайно, цю постанову, ми працювали над її проектом. Єдине прохання – давайте все-таки якось відмовимось від тієї традиції вносити двічі в рік оці от доповнення. Я думаю, що кількість і якість цих нових пропозицій свідчить про те, що ми трошки втрачаємо час. Абсолютно достатньо пропозиції, щоб ми в кінці

попереднього року на наступний рік складали єдиний список і більше до цих питань не повертались. Був би вдячний. Я думаю, що нам треба трошки привчати до такого ритму, бо ми витрачаємо багато зайвого часу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Підтримую повністю вас, пане Володимире. Я вважаю, що ми маємо в наступному році, ти готуєш відповідну постанову на наступний рік, жорстко всіх попередити, що ми не схильні будемо вносити доповнення. Але проблема. От дивіться, я погоджуюсь повністю з паном В'ятровичем, бо це свідчення просто поганої дисципліни і організації праці в інших установах і організаціях. Я до цього чисто по-людськи ставлюсь з розумінням, я не хочу називати, наприклад, вищий навчальний заклад, який у нас попав, але як можна було не збагнути, що це ж не нам, а їм виконується 100 років, і вони не зрозуміли, що треба себе подати взагалі абсолютно заслужено в цю постанову в минулому році. Це важко зрозуміти, такі елементарні речі мені як піарнику також зрозуміти, але людська природа така, що ніхто не є досконалим, як відомо. Тому я вважаю, що пан Володимир правий і треба буде якось повідомити, просто зрозуміти, як ми це зробимо, з осені просто почати повідомляти, що якщо хтось не встигне, то це буде вже проблемою.

Тим не менше, зараз ситуація така, яка є, тому я пропонував би цю постанову підтримати, основу про доповнення, про внесення змін.

Колеги, є якісь ще? Ірино Мирославівно, будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Я підтримую заклик пана В'ятровича щодо загальної дисципліни, але як, напевно, більш досвідчена людина хочу сказати, що це може бути нереалістичне. І з огляду на те, що наш комітет дисциплінований, ми витратили не так багато часу, ми попрацювали і підготували ці постанови.

В даному випадку я можу навести приклад Лема, який був і теж пропустили. Я думаю, що саме от такий ювілей може раптом зненацька десь вигулькнути, і ми тоді, самі встановивши правила, змушені будемо їх і порушувати.

Тому щодо інституцій, я погоджуюся, це мали би стежити державні відповідні самі закладі чи вищої освіти, чи організації, чи інституції. А от щодо персоналій, тут уже буде проблема. Тому я за правила, але в такому випадку нам буде складно працювати з огляду на те, що нікому буде напевно їх там підтримувати.

Вирішувати комітету, чи будемо ми це протокольно записувати, але я би не встановлювала такого правила, я би пропонувала лишити "двічі на рік".

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я просто хочу нагадати, що за попереднього комітету ми таки працювали раз в рік. Звичайно, що було далеко до досконалості, але тим не менше система працювала. Я думаю, що це цілком можливо і досяжно.

КРАВЧУК Є.М. Ні, я все ж таки хотіла би підтримати Ірину Мирославівну, бо такі випадки будуть і потреба буде виникати. Тому можна просто поставити якийсь для себе дедлайн, я не знаю, квітень чи травень - по часу внесення цих змін. І там, розумієте, що це один раз може бути.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Якщо дозволите?

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

Я, до свого сорому, не брав активної участі в розробці над цією постановою і вдячний всім, хто брав участь. Хочу я працював над нею разом з колегами, може, не так активно, як потрібно було.

Дійсно, у нас будуть випадки, коли ми можемо щось пропустити. Будуть випадки, коли можуть бути якісь виключення. Наприклад, щодо Лема, це ж політичне питання, ви розумієте. Я двома руками за те, щоб ми відзначали сторіччя Лема як львів'янин на львівському рівні, і сам це ініціюю, і це роблю. Але ми - Верховна Рада України, а Лем, при всій любові до нього, польський письменник, хоча і жив у Львові. Тому завжди це такі спірні питання, які треба обговорювати. Я підтримую, звичайно, його внесення, але просто це кажу.

Або ми б встановили цю норму. Я з Апаратом спілкувався, навіть вас не намагався якось навантажувати, норма ... *(нерозбірливо)* В цьому році, наприклад, от зараз уже влітку буде 125 років Івану Тиктору. А Іван Тиктор – це найбільший український видавець, який для українського слова і для української преси, а це наш профільний комітет, зробив надзвичайно багато. І справді найбільше, стільки видань, скільки він видавав українською, але це 125 років. І я з Апаратом радився, ми прийняли круглу дату, хоча ніколи Лема гарно не відзначали останні роки, не Лема, а Тиктора. А потрібно було би це зробити. Але я тут теж не наполягав, бо розумів, які є ситуації. Але такі речі можуть виникнути.

Або давайте голосувати і все.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги.

Дискусія була хоча і коротка, але дуже змістовна і абсолютно правильна.

Колеги, хто за те, щоб підтримати проект Постанови про внесення змін до додатка Постанови Верховної Ради України "Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2021 році". Хто за?

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

СУШКО П.М. Павло Сушко - за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Проти? Утримались? Немає. Рішення прийнято одноголосно. Дякую, колеги.

Наступне питання. Це проект Постанови про визначення археологічного віку міста Кременчук Кременчуцького району Полтавської області та офіційну дату заснування (реєстраційний номер 4654) авторства народного депутата Олексія Мовчана. Пан Олексій є на зв'язку, так?

МОВЧАН О.В. Так, я тут, я з вами.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Олексію, будь ласка, вам слово.

МОВЧАН О.В. Доброго дня, шановні колеги. По-перше, дуже дякую за можливість виступати на вашому комітеті і за те, що включили важливе питання для жителів міста Кременчука в порядок денний. Питання дуже просте (моя пропозиція). Місту Кременчуку цього року відзначають 450 років і відчислення рахують цю дату від першої літописної згадки.

Що я пропоную, а точніше, що хочу, в чому прошу вашої допомоги? Це щоб ми встановили проектом постанови й іншу дату. Тобто ми не міняємо модель відліку, а доповнюємо: інша дата відповідно до археологічних

розкопок, які були проведені з 2003 по 2007 рік в місті Кременчуці в ареалі міста, де було знайдено давньоруські поселення. Тобто зараз така практика існує. Я дивився висновки уряду, висновки інститутів, які говорять про те, що типу неправильно замінювати з літописного на археологічний. Але я не прошу замінювати, я прошу додати для того, щоб жителі міста Кременчука могли відзначати і літописний вік – 450 років, і археологічний вік – 900 років. Така практика існує в Україні. Наприклад, місто Полтава має так само дві дати, відзначається на рівні громади. Вони знають, що їм по археологічним дослідженням 1100 років, а по першій літописній згадці – близько 800. І те саме з містом Києвом.

Зрозуміло, що археологічні дослідження можуть ще переглядатися. Можливо, у нас колись будуть інші технології і там виявиться, що місту Кременчуку або місту Полтаві більше ніж ми зараз можемо визначити. Але насправді питання, воно не дискусійне. Жителі міста Кременчука будуть вдячні, якщо на рівні Постанови Верховної Ради буде визнано ще і археологічний вік. Раніше цього не робили, тому що ніхто цим не займався, як займалися, наприклад, із Києвом або із Полтавою.

Я вирішив це питання підняти і я буду вдячний, якщо ви підтримаєте дану ініціативу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Олексію.

Дивіться, ну, у нас взагалі-то є певні зауваження, хоча ми, я б сказав...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Пане Микито, чи можна відгукнутися на цю тему?

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Володимире, звичайно. Давайте підемо так. У нас є пані Світлана Фоменко, і ви, і пан Дробович, я думаю, що йому ще додати, і пан Геннадій Боряк.

Я просто пану Олексію хочу сказати, що ми, я би сказав так, згідно духу законодавства ми на вашому боці, але є певні правила і норми, які стали в Україні, на які ми хочемо звернути вашу увагу, абсолютно не будучи ворогами міста Кременчуг, його мешканців і його багатівікової, як з'ясувалось, згідно з археологічними дослідженнями багатівікової дійсно історії, значно довшої, ніж вважалось до сьогодні.

Тому виключно з цією конструктивною метою зараз тоді починаємо, як завжди, з депутатів. Перший пан Володимир В'ятрович, потім пан Павло Сушко, я бачу, далі подивимось.

Пане Володимире, будь ласка, вам перше слово.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дивіться, очевидно, що справді є традицією і нормою все-таки заснування міст пов'язувати з першими літописними згадками. Це абсолютно невипадково, тому що прив'язування їх до якихось археологічних знахідок буде дуже таким мінливим і відносним. Археологічні знахідки, чим глибше будуть копати, там глибше будуть знаходити яесь коріння, так, знаєте, ми можемо дійти до якогось льодовикового періоду. Це перше. Тут абсолютно твердою датою, справді абсолютно нормальним принципом є прив'язка до все-таки літописної згадки.

Друге, що важливо. Мене дивує пропозиція про подвійні дати заснування. Тобто я принаймні не чув про такі в Полтаві, і мені здається, що це хибний насправді шлях. Це, вибачте мені, нагадує сідоцтво про народження, в якому буде дві дати народження. Це, по-моєму, неправильно.

І третє. Наскільки я знаю, дати заснування міст у нас регулюються не постановою Верховної Ради, в нас є окрема постанова Кабінету Міністрів, де, власне, узгоджені ці дати, і, очевидно, знову-таки тут ми говоримо трошки не про той інструмент навіть зміни цієї дати. Тому я не готовий підтримати цю пропозицію.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Володимире. Ваша позиція як історика і науковця абсолютно зрозуміла.

Павло Миколайович Сушко, будь ласка.

СУШКО П.М. Дякую, пане голово.

Я буду підтримувати нашого колегу, якщо є такий запит у них на визначення дати.

Хотів би також додати. Нам, можливо, прийдеться ще дискутувати не на цьому комітеті, а взагалі, бо звертаються деякі представники кіноіндустрії щодо визначення, скільки ж років українському кіно. Зараз весь світ святкує 28 грудня, прив'язуючись до першого публічного показу братами Люм'єрами в 1895 році, а в нас прив'язка іде Дня кіно до дня народження Олександра Довженка, і чіткої дати, коли святкують, немає, тому що відмічається, він прив'язаний до вихідного дня.

Тому буде пропозиція, може, обговорити щодо першого показу саме в Україні, в 1896 році в Харківському оперному театрі був показаний вперше фотопоказ, тому я звертаю увагу, що потрібно нам буде також по датам трошки подискутувати.

Пле підтримую пана Мовчана.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу.

Пані Світлана Фоменко, будь ласка, є позиція міністерства?

ФОМЕНКО С.В. Доброго дня. Насправді міністерство не підтримує проект постанови. По-перше, це компетенція Кабінету Міністрів - визначати переліки історичних місць і дати їх заснування, а, по-друге, наявність археологічних досліджень, які проводились, не вказують безпосередньо на існування певного населеного пункту, вони вказують на освоєння людьми

цієї території. І тому буде велика невизначеність, якщо ми підемо таким шляхом, в тому числі по відношенню до інших історичних місць, яких в Україні 401.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Світлано.

Чи є з нами на зв'язку пан Антон Дробович? Немає.

Чи є пан Геннадій Боряк?

ТИЛІЩАК В.С. Так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, пане Геннадію.

ТИЛІЩАК В.С. Я перепрошую, від Українського інституту національної пам'яті Тилішак Володимир.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка. Тоді почнемо з Інституту національної пам'яті. Будь ласка.

ТИЛІЩАК В.С. Ми свою позицію висловлювали. Очевидно, що питання існування міста пов'язане з встановленням самого факту безперервного існування поселення, так? І, очевидно, це найкраще фіксується писемними згадками. Питання встановлення віку міста на основі археологічних матеріалів, справді, в Україні є три таких прецеденти: Київ, Полтава і Запоріжжя на місцевому рівні. Але всі ці прецеденти, особливо Київ, пов'язані з тими чи іншими політичними аспектами. Тому мені здається, що це не зовсім коректно.

Тим більше формулювання, яке пропонується в проекті постанови, теж мені здається не дуже коректним: встановити вік міста Кременчук у 900

років. А що ж тоді робити, якщо ми зафіксуємо 900 років через 10-20 років? Також змінювати постанову? Але це з одного боку.

Але з іншого боку, справді, для української історії є така, як на мене, проблема, тому що наші давні, середньовічні періоди історії слабо відображені в писемних джерелах. І дуже багато, перші писемні згадки запізнюються від того часу, коли з'явилося те чи інше поселення. І в цьому аспекті це справді тема для якоїсь ширшої і більшої дискусії. Але мені здається, очевидно, що це питання регулювати постановою - це трошки не той формат.

Зрештою, якщо як мета стоїть підвищення туристичної привабливості, мені здається, що для туристичної привабливості Кременчука більше б відіграло, наприклад, створення якогось археологічного скансену в місті Кременчуці, ніж постанова Верховної Ради.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую дуже.

Від Інституту історії НАН у нас хтось є?

БОРЯК Г.В. Є.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Будь ласка.

БОРЯК Г.В. Шановні народні депутати, я хотів би сказати, що пропонуваний акт містить системну помилку: він абсолютно не підкріплений жодними експертними висновками. Обидві дати, про які говорив пан Олексій, вони є фіктивними. Тобто на якийсь час з якихось міркувань вони були визнані такими, які є підставовими і цілком достатніми для визначення ювілею. Я маю на увазі і дату 571-й рік – це суто ідеологема і дата абсолютно фіктивна, це радянський спадок від встановлення дат. Ну і археологічна дата.

Я перепрошую, жодних якихось підстав наукових для визначення 900 років ми не маємо. Для туристичної привабливості краще було б уже поставити тисячу років. Ну, що там 100 років туди, 100 років сюди. А ще краще півтори тисячі років і ми вийдемо на ідеологічно абсолютно необґрунтовану дату заснування міста Києва. Ви розумієте, запустити один прецедент – це означає спровокувати серйозну ланцюгову реакцію, ми перекроїмо всю карту України.

Колеги, я пропоную до того питання поставитися дуже відповідально і серйозно, оскільки це дійсно не локальне питання, а стратегічне.

Я прошу, якщо можливо, ще надати слово моїй колезі - завідувачці відділу регіональних досліджень, яка спеціально займається цією проблематикою, це член-кореспондент Національної академії наук Ярославі Верменич, вона кілька слів скаже більш обґрунтовано.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, пані Ярославо.

Тільки у нас єдине прохання, у нас дуже багато сьогодні питань в порядку денному, якщо можна змістовно і коротко. Ви, як член-кореспондент, звичайно, це вмієте як ніхто робити.

ВЕРМЕНИЧ Я.В. Шановні колеги, буквально декілька тез до сьогоднішнього обговорення саме про стратегічний, так би мовити, аспект. Звичка визначати круглі і не дуже круглі ювілеї міст в Україні сьогодні настільки усталилася, що питання про доцільність навіть не виникає і не обговорюється. Вважається дійсно, що ці ювілеї стимулюють патріотичні почуття, цікавість до історії, культури міст. Повірте, усі міста хочуть бути давніми, бо це сприяє самоповазі громадян. Хоча це теза сумнівна, саме давність сама по собі не є якоюсь такою ознакою, яка буде стимулом для

самоповаги. А ідеологічні і інколи кон'юнктурні підтексти в цій справі, на жаль, інколи бувають.

Зовсім небагато місць мають підтверджену початкову дату, дуже мало місць мають чітку дату утворення. І ми від цього нікуди не дінемося – така є наявна ситуація. Але якщо ми будемо педалювати ці проблеми, ми тільки будемо посилювати протистояння у суспільстві. Історична наука оперує фактами, тільки фактами.

Фактом є і те, що царина літочислення найбільш складна сфера в історичному пошуку. І вона ніколи не відійде від суб'єктивізму, і будь-які орієнтири тут можуть бути тільки умовно.

Список історичних населених місць. Ми про нього забуваємо. Він потребує удосконалення, він не бездоганний. Але це уточнення, це удосконалення цього списку може бути тільки за однієї умови: робити це треба у всеозброєнні фактів, обов'язково з висновками експертів і науковців, маючи на руках джерельний масив - археологічний, картографічний – і обов'язково треба вивчати мотиви попередніх датувань. Просто так щось відкидати, також це не треба.

Ситуація з уточненням літочислення Кременчука є характерною для багатьох міст. Прийняття постанови по кожному окремому населеному пункту нічого не зрушить з місця. Відповіді на безліч питань ми не отримуємо, ми отримуємо лише купу проблем, ми отримуємо лише безліч питань, які спровокують вал подібних звернень.

Отже, проблема датування потребує системного і концептуального вирішення як на державному, так і на місцевому рівнях. Для визначення віку міст повинні створити єдину систему координат, тільки тоді буде забезпечений науковий підхід. Якщо ми будемо кожного разу використовувати то археологічну, то географічну, то історичну систему координат, ми ніколи не позбавимося цього суб'єктивізму, який, на жаль, є присутнім. Такі одиничні ситуативні постанови, рішення, дії, вони абсолютно

ні до чого не приведуть, а тільки створять прецедент нівелювання саме історичних підходів у визначенні віку міст і, безумовно, посилять суперечки і протистояння у цьому дуже-дуже дражливному питанні.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Ярославо.

Ну я тут хочу, звертаючись до пана Олексія, сказати, що насправді археологічний вік - це така штука, яка залежить від того, що, знаєте, в наступному році археологи прокопають шурф буквально за 3 метри від того, де вони копали минулого разу, і з'ясується, що вік міста ще на 300 років більше або там вік поселення. І насправді це, якщо чесно, відкритє скриньку Пандори, бо ми будемо переглядати безкінечно вік усіх населених пунктів України, оскільки люди тут живуть багато тисяч років. І це нас нікуди не приведе.

Я в цьому сенсі хочу тільки сказати, що от, наприклад, у Сполучених Штатах Америки можна часто, під'їжджаючи до якогось невеликого навіть містечка, побачити там величезні біг-борди, що "Ви в'їжджаєте в таке-то місто - місто найбільших ковбойських капелюхів у Сполучених Штатах", або там найміцнішого сидру, або там щось такого ще. І це абсолютно природна практика, над цим ніхто, до речі, не сміється, бо кожне місто дбає про свою туристичну привабливість і про якісь фішки, які приваблюють туристів. От Дмитро Нальотов не дасть збрехати, це абсолютно поширена у всьому світі практика.

Насправді я частково погоджуюсь із науковцями, але треба з повагою ставитися, ми нація, з одного боку, стара, з великою історією, а з іншого боку, з дуже ще невеликим періодом незалежності, тому у нас по містах будуються ейфелеві вежі, єгипетські піраміди і так далі, і так далі. Ну дійсно, ми трохи так самостверджуємось, але це не має викликати, я вважаю, ніяких сумних почуттів. Чим більше ми там будемо, як би так сказати, проживати

власну історію, вона у нас вже така, якою можна пишатися за останні роки, тим менше буде потреби порівнювати себе з якимись там іншими містами у світі або додавати собі там віку для солідності, як казали.

МОВЧАН О.В. Микито Руслановичу, дозвольте!

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Олексію, я пропонував би це питання все ж таки вирішити на рівні місцевого самоврядування. Бо, я сподіваюсь, що ви почули аргументи, ну в першу чергу історичні, насправді, в першу чергу історичні, і ви розумієте, що... Дивіться, ми всією душею за вас. Але ви ж розумієте, що якщо ми це зробимо для Кременчука, то ми просто з наступного тижня будемо повинні це робити для всіх абсолютно населених пунктів. Бо, повірте мені, викопати 10-метровий шурф і там дійти до неважливо якого культурного слою, це можна майже в будь-якому місті України, тим більше в старих традиційних поселеннях. І все, і ми просто опинимось в безкінечному перегляді віку, визначення на законодавчому рівні і так далі, і так далі.

Тому, ще раз, моя пропозиція – це на рівні місцевого самоврядування, у вас є всі можливості це вирішити і святкувати будь-яку дату. 900 років – вік поважний. Чому б ні? Тільки це треба оформити так, щоб місцеве самоврядування потім кожного року не змінювало дату, там: 901, 902 – і так до безкінечності.

Але, звичайно, зараз колеги будуть вирішувати. Я вам просто свої особисті аргументи навів.

Будь ласка, пане Олексію, вам слово. А потім ми будемо голосувати.

МОВЧАН О.В. Відкоментую. Дивіться, щодо попереднього, сказаного і науковцями, і представниками уряду. Ми в частині визначення відліку заснування міста по категорії археологічних досліджень знаходимося в

правовій невизначеності. Тобто ніде не написано, що це має робити Кабінет Міністрів або Верховна Рада, або орган місцевого самоврядування.

Якщо ми говоримо про літописну згадку, тут питань немає. Є літописна згадка Кременчука і є процедура, визначена постановою Кабінету Міністрів від 2001 року. До неї ми зараз не апелюємо.

Я говорю про те, що це є у повноваженнях Верховної Ради як головного законодавчого органу визначити археологічний вік, який звичайно може переглядатися. І, між іншим, ті міста, які вже мають, от згадані, і Київ, і Полтава, і Запоріжжя, які мають оцю другу дату народження, визначену за археологічними дослідженнями, і досі ідуть дискусії. Я вивчав це питання, шукав і публікації, насправді, хтось каже одне, хтось каже інше, але є певна встановлена дата, якою керуються люди, які живуть на цій території.

Інший поінт, який я хотів зазначити, те, що дата заснування Кременчука за археологічними дослідженнями, вона базується на дослідженнях полтавського археолога, який був ініціатором якраз зміни відзначення 1000-ліття Полтави на підставі археологічних досліджень. Його звати Супруненко Олександр Борисович. Тобто він зробив археологічні дослідження і в Полтаві, і в Кременчуці. Просто в Полтаві це визначили окремим рішенням, це було, між іншим, наказом Президента України.

Верховній Раді нічого не заважає. Нам гірше від цього не буде. Навряд чи буде спротив або ми відкриємо скриньку Пандори, тому що поганого в цьому нічого немає, тільки зробимо приємне жителям міста Кременчука, які будуть вдячні за те, що вони живуть у величному місті давньоруської культури. І все. Тому я буду дуже вдячний, якщо члени комітету підтримають таку ініціативу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Ірина Констанкевич, будь ласка.

БОБЛЯХ А.Р. Микито Руслановичу, можна, будь ласка?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, пане Андрію. Зараз пані Ірина, а потім ви, добре?

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Колеги, я прошу все-таки дослухатися до думки науковців, істориків і до тих критеріїв, які уже чітко прописані. Якщо ми цього не зробимо, я завтра теж вношу постанову і прошу Луцьку, який має глибоке історичне коріння, докинути ще 1000 літ. Наполегливо прошу під стенограму.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Ірино.

Зараз пан Андрій Боблях, потім пані Єлізавета Богуцька і потім пані Софія Федина.

ЛЕРОС Г.Б. Микито Руслановичу, ще я руку тягнув. І мені слово.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вибач, пан Гео, щось я на екрані не побачив.

ЛЕРОС Г.Б. Нічого, нічого.

БОБЛЯХ А.Р. Шановні колеги, хочу сказати, для Полтави вже не буду просити накинути ще кілька років, але хочу сказати, що депутат – це є рупор народу, можна сказати, свого округу. І Олексій, я не думаю, що він лише свою думку презентує тут, а він презентує думку мешканців. І в даному випадку я буду його підтримувати, тому що археологічний вік, все ж таки є експерт, який його все ж таки побачив, і його потрібно, в принципі, також відзначити. Або потрібно для всіх міст зібрати науковців, щоб вони

переглядали це все, або ж іти по такому методу, який є. В принципі, наразі я сьогодні його підтримаю.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Андрію.

Пан Гео Лерос.

ЛЕРОС Г.Б. Друзі, ну, це так собі підхід – казати про те, що народний депутат є рупором з округу. Ну, наприклад, в моєму будинку люди вважають, що Києву треба накинути ще там десь 5 тисяч років. Виходить, я так само можу внести постанову, але треба завишати ставки: я буду вносити постанову, щоб Києву накинули ще 7 тисяч років. Думаю, це чудова цифра. І будемо рухатися в цьому напрямку.

Підтримую ініціативу пані Констанкевич, вона мені сподобалася.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Гео Багратович.

Зараз пані Єлізавета Богуцька. Будь ласка.

БОГУЦЬКА Є.П. Друзі, ну, слава господу, що ми – не Росія, в якій новітня кремлівська влада вважає, що Росія існувала завжди, і навіть тоді, коли була Гондвана – єдиний материк на Землі, тому що вона зараз не закінчується ніде. І я теж підтримую науковців, підтримую, як Гео Лерос, Ірину Констанкевич, тому що вона мені теж подобається дуже, і вважаю, що треба дослухатись до науковців, тому що всі археологічні знахідки, які можуть бути на місцях міст або селищ, вони, може, не мають взагалі відношення до тих міст, може, це інший культурний пласт, і його треба досліджувати, і по ньому треба робити реєстри оцих наших нових досліджень і не прив'язувати їх взагалі до нині існуючих речей, до нині існуючих міст і селищ.

Тому я вважаю, що треба так залишити і не треба повторювати те, що робить наш злощасний сусід, який взагалі до себе привертає суцільну увагу, навіть ще до шаблезубих тигрів, мамонтів і так далі. Тобто в нас є вже визначена історія, давайте її дотримуватись.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Пані Софія Федина, будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Дякую, пане Микито.

Ну насправді, що ж так "дрібно", Гео, "7 тисяч років, 5 тисяч років"? Взагалі можемо почати з того, що у нас найдавніші у світі письмена - 25 тисяч років до нашої ери в Кам'яній могилі, із того взагалі можемо почати літочислення всієї української державності.

А тепер якщо говорити серйозно. Мені видається, що ми можемо погодитися в одному пункті абсолютно точно: у нас дуже активно відбувається децентралізація. І якщо місто, село, селище хоче відсвяткувати якісь археологічні дослідження, які, вони вважають, що це є передумова для того чи іншого літочислення, то мені здається, що немає тут абсолютно жодної проблеми. У нас у Львові зокрема є і археологічні згадки, є і офіційний День міста. В нас він часом переноситься - залежно від дощів, коли вони йдуть по сезону. Але щоб заради цього робити якісь постанови, щось кудись міняти? Мені здається, що, я погоджуюся з нашими науковцями, що це є відкриття скриньки Пандори. Просто дай одному щось таке зробити - і зараз всі в різні сторони будуть робити ось такі проекти пропозицій.

Мені видається, що це не ті питання, які ми зараз мали би фундаментально обговорювати задля покращення ситуації загалом з українською культурою і з розвитком наших міст. Тому я дуже прошу і автора так само прошу: децентралізація дає можливості самостійно на місцях

дуже багато чого вирішувати. І прив'язувати до цього Верховну Раду зокрема - тільки ускладнюється, утруднюється процес.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Софіє.

Микола Княжицький щось хотів додати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, я за те, щоб у міст було якомога більше свят і приводів пишатися. Але справді, має бути якийсь системний підхід, бо перша археологічна згадка про, наприклад, Львів, це знайдені кістки мамонта на вулиці Стрийській. В принципі, цього мамонта вбили люди, які там жили в кам'яну епоху.

БОГУЦЬКА Є.П. Це в кожному місті таке є.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, не в кожному. Вибачте, не в кожному є кістки мамонта. Я готовий тут посперечатися. Але давайте все ж таки керуватися науковим підходом і дослухатися до істориків. Хочу сказати, що це не вперше, апарат комітету чудово пам'ятає... *(Шум)* ... Пане голово, з вашого дозволу я продовжу!

ПОТУРАЄВ М.Р. Вибачте, це я уточнював, що стоянка неоліту серед міст України знайдена саме у Львові, це правда. Так що була на території міста неолітична стоянка. Це поки єдиний випадок. І це Львів. Це абсолютна правда.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. На вулиці Стрийській. Це правда, так. Виходячи з цього, я хочу сказати Гео, що він може з Києвом трошки почекати, бо Львів точно давніший. *(Сміх у залі)* Хоча я абсолютно передбачаю, що давнішим може виявитися Чортків і мешканці будинку Гео можуть не погодитися з цим

моїм твердженням, але якщо говорити серйозно, то у нас в минулому скликанні дуже багато і дуже часто подавали такі постанови, нас ними "закидали", ми це називали "законодавчим спамом". І дійсно, є багато способів вшанувати міста. Кременчук справді гідне і достойне місто, яке потребує гідного відзначення і ефективних дій міської влади, яких там немає, і багатьох інших речей. І ми можемо подумати і подумати, як допомогти Кременчуку справді ефективно. Бо тут це навіть у залі не знайде підтримки, на жаль.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Миколо Леонідовичу.

Давайте переходити до голосування, бо інакше я тут зараз про археологічний вік Дніпра пригадаю, Катеринослава, і на цьому все закінчиться.

Будь ласка, Міністр культури і інформаційної політики пан Олександр Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.В. Губернатор Черкаської області Скічко повезе вас в музей неоліту і скаже, що саме звідти починалася земля українська.

ПОТУРАЄВ М.Р. Знаєте, завдяки "Великому будівництву" в нас на Дніпропетровщині розкопали курган, а в ньому неолітична споруда на 3 тисячі років старша за Стоунхендж, так що я попросив би. Звідки пішла українська земля я знаю точно – з Дніпропетровщини.

Колеги, з всією повагою насправді до міста Кременчук, до нашого колеги Олексія Мовчана, до всіх міст, містечок і сіл в Україні, які мають дійсно дуже давню, багату, цікаву і яскраву історію, моя позиція – все ж таки дотримуватись норм історичної науки. Ще раз, вважаю і підтримую всіх колег, які про це казали, вважаю, що на рівні місцевого самоврядування може бути багато свят, багато пам'ятних і визначних дат і так далі, це абсолютно

справа, яка обмежується лише межею креативності місцевого самоврядування, місцевої влади, а вона, креативність українська, безмежна. Тому я переконаний, що буде дуже багато цікавого в наших містах і населених пунктах.

Переходимо, колеги, до голосування. Хто за те, щоб підтримати постанову (реєстраційний № 4654). Хто за? Рахуємо.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Андрію.

СУШКО П.М. Сушко Павло – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вже чотири. Дякую.

Хто утримався?

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – утримався.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Потураєв, Кравчук, Констанкевич, Лерос, Княжицький, Федина. Всіх наче порахував.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – проти історичного популізму.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я розумію, що пан Володимир В'ятрович проти. Це один голос проти. Колеги, рішення прийнято.

Пане Олексію, ще раз, ми готові, я підтримую пана Княжицького, ми готові вашому і не лише вашому місту як комітет допомагати в будь-яких заходах, які будуть сприяти зміцненню самосвідомості, розвитку

туристичного потенціалу і так далі, але от цю дату, якщо ви визначите на рівні місцевого самоврядування, я вважаю, що це буде абсолютно природно і прийнятно.

Колеги, тоді треба формально проголосувати за відхилення. Хто за те, щоб відхилити постанову 4654? Хто за?

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Бачу, Федина, Княжицький, В'ятрович, Лерос, Констанкевич, Потураєв, Кравчук і Богуцька - за відхилення. Рішення прийнято, колеги. Дякую.

Наступне питання. Це проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання руйнуванню та знищенню нерухомої культурної спадщини (реєстраційний № 4561).

Історія цього закону давня. Насправді над ним починав працювати народний депутат Олександр Ткаченко, який згодом перейшов на відповідальну посаду Міністра культури та інформаційної політики. Тому я пропоную надати слово саме пану Олександру щодо цього законопроекту. Я можу зробити невелику співдоповідь.

ТКАЧЕНКО О.В. Дякую, колеги.

Важливість цього закону важко переоцінити, тому що громадськість, яка опікується спадщиною, давно вже хотіла б мати більш дієві механізми захисту культурної та історичної спадщини, і мати можливості для того, щоб її захищати ефективно.

Нагадаю, що цей закон не зменшує, як сьогодні, бо навколо цього закону почали виникати легенди, сказало КМДА, а збільшує на порядок штрафи за руйнування історичної спадщини. Так само він вводить кримінальну і адміністративну відповідальність і багато в чому сприяє тому,

щоб знизити ризики забудови історичних ареалів наших міст. Під час великої реставрації ми переконалися в тому, що 80 відсотків наших пам'яток потребують реставрації, 30 відсотків знаходиться в аварійному стані, і ледь не щодня ми отримуємо повідомлення в міністерстві, що то в Одесі, то в Києві пам'ятки дивним чином починають руйнувати, скасовувати приписи, і лише завдяки активності громадськості у співпраці із колегами народними депутатами міністерства можна призупиняти це будівництво і свавілля з руйнування цих пам'яток, тому що дієвих механізмів захисту на сьогодні не існує.

Тим не менше, з огляду на те, що закон надзвичайно осяжний, великий, ми отримуємо багато пропозицій, в тому числі від колег з Комітету з питань місцевого самоврядування і містобудування, державотворення для того, щоб обговорити і вийти з консолідованою позицією для схвалення цього законопроекту, тому що тут немає переможців у боротьбі за звання найкращого захисника культурної та історичної спадщини.

Тому наша пропозиція полягатиме в наступному, якщо ви дозволите, пане Микито, можливо, створити робочу групу впродовж двох тижнів спільно з Комітетом з питань гуманітарної та інформполітики, і комітетом, який очолює пан Ключко для того, щоб пропрацювати ті питання, які насправді стосуються лише 20 відсотків тексту закону і вийти з консолідованою позицією для того, щоб можна було на комітеті це розглянути за 2 тижні.

ПОТУРАЄВ М.Р. У мене немає жодних заперечень щодо цієї пропозиції. Тобто, пане міністре, ви пропонували б відкласти розгляд цих питань?

ТКАЧЕНКО О.В. Ні, я хотів би запропонувати наступне: зробити робочу групу. Робоча група могла б напрацювати ті зміни, які ми можемо на

комітеті розглянути, і одночасно з прийняттям в першому читанні законопроекту в якості коментарів додати для того, щоб вони потрібні в подальшому при розгляді цього закону.

Хотів би також повідомити вам, що ми проводили обговорення цього закону з місцевими громадами, практично всі місцеві обласні державні адміністрації підтримали цей закон. Так само, як підтримали кілька мерів історичних міст, включно з мером, який тепер став головою Ради місцевих громад, паном Садовим.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, колеги, я вважаю, що дуже слухна пропозиція. Давайте, якщо є бажання, трохи обговоримо цю ситуацію.

Спочатку, з вашого дозволу, пан Микола Княжицький. Будь ласка, Миколо Леонідовичу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

Я підтримую пропозицію створити робочу групу і пропрацювати. Тим більше, що я теж готував законопроект в минулому скликанні, який і був прийнятий в першому читанні, але потім в комітеті був відхилений. І частина з тих норм, які я готував, в цьому проекті є, але лише частина. Те, що проект потрібен, немає сумнівів. І те, що ми маємо підтримати, і те, що міністерство це ініціює – це позитив.

Які зауваження є до цього проекту зокрема у мене? По-перше, це, звичайно, те, що цей законопроект якраз не відповідає реформі децентралізації. І фактично створюється централізована система охорони культурної спадщини, це не відповідає законодавству про місцеве самоврядування, оскільки відповідні органи і посадові органи на місцях стають повністю залежними від центрального органу виконавчої влади.

Мені дивно якраз, що пан Садовий це підтримав. Він, в принципі, вже давно не великий друг децентралізації, коли вона йому не вдається. Але, в принципі, це не правильно.

Є зауваження, які стосуються законодавства про рекламу, містобудівного законодавства, державного контролю і моніторингу. І, звичайно, оскільки є багато цих зауважень... Але мета у закону хороша і, безумовно, ми можемо його підтримати. Просто дійсно його треба оновити. Можна було би подати доопрацьований авторами після цієї робочої групи. І врахувати і ті положення мого законопроекту, які були. Не відкладати це, зробити це дійсно в найближчі два тижні. І тоді спокійно його прийняти.

ТКАЧЕНКО О.В. Миколо, просто ми процедуру знову порушимо і потім переписувати заново, потім чекати на альтернативний. І цьому закону вже рік, хотів би нагадати. І ті норми, про які ти зараз згадав стосовно місцевої влади, ми вже їх врахували в тексті закону. Да, для наступного обговорення. Саме тому я запропонував формулу, для того, щоб можна було вписати всі ті можливі зауваження, які стосуються.

Єдине, що я хотів би сказати. Одна справа, коли ми говоримо про місцеве самоврядування, інша справа, і про це потрібно прямо говорити, – про інтереси будівельників. Саме про це і варто публічно говорити, тому що місцеве самоврядування - це святе, а от права будівельників - їх і так надбагато.

ПОТУРАЄВ М.Р. Єдине, що я зауважив би, це все ж таки не будівельників, мабуть, а забудовників. Щоб конкретизувати трохи.

Пан Микола Княжицький. Пані Ірина Констанкевич потім. Миколо Леонідовичу, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, я тут дуже коротко скажу, що я якраз, мої основні консультанти – це міжнародні організації, які займаються охороною культурної спадщини. Зокрема організація ІКОМОС. І от у ІКОМОС дуже багато є запитань до цього законопроекту. І тому вони якраз ініціюють, я запрошую міністерство, ініціюють "круглий стіл" у Львові з практиками, і вони планують цей "круглий стіл" провести 23-24 числа цього місяця. Бо от їхня думка про цей закон: не системний, міняти треба цю централізовану бюрократичну систему управління. Ці проекти писали юристи Міністерства культури в середовищі практик і експертів, їх намагалися виправити, але мало що вдалося. Саме тому ті люди, які займаються охороною культурної спадщини, з залученням міжнародних експертів ініціюють "круглий стіл" на 23-24 число. І я запрошую і пана міністра, і представників міністерства туди приїхати і це спокійно обговорити, і членів комітету, очевидно, теж.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Миколо Леонідовичу. Давно я не був у Львові.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Будь ласка. Запрошуємо.

Будь ласка, Ірино Мирославівно, вам слово.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Шановне товариство, мої фахівці, з якими я консультувалася, це вітчизняні фахівці з охорони культурної спадщини, з досвідом, які працюють в цій сфері, і вони загалом позитивно оцінили даний законопроект, вони бачать у ньому прогрес для своєї галузі, системи. І, до речі, ота децентралізація, яка тут, і реорганізація, яка передбачена, тобто все ж таки бачать більше позитивів, ніж ми про це зараз говоримо.

Але я би хотіла теж наголосити, що обговорення нам потрібно, аби у залі у нас було менше спротиву, і щоб ми на етапі підготовки зняли усі якісь

такі нюанси, які унеможливають більшу підтримку цього законопроекту, уже коли він потрапить до зали.

Тому я підтримую той варіант, який запропонує міністр, оскільки він має узгодити це з іншими міністерствами. Але я хочу наголосити, що ми, найперше, є профільним комітетом, і це наша спільна відповідальність як буде виглядати даний законопроект.

Безперечно, містобудівники, вони будуть лобіювати свою сферу. Натомість ми маємо лобіювати інтереси культурної охоронної сфери і робити це так само агресивно, як роблять вони. Тому я за отаку монолітну позицію у відстоюванні інтересів культурної спадщини.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Ірино.

Пан Дмитро Нальотов.

ТКАЧЕНКО О.В. Я хотів би тільки зауважити, саме такими думками, дякую пані Констанкевич, я і керувався, тому що в цьому законі нам потрібні консолідована позиція і перевага в просуванні його в залі парламенту.

Дякую.

НАЛЬОТОВ Д.О. Я також стовідсотково погоджусь з тим, що нам потрібен такий законопроект, бо я сам з міста Полтави, і є прецеденти, коли в центральній частині міста іде забудова і біля історичних пам'яток, і взагалі в центральній частині міста біля пам'яток національного значення. І структура закону виглядає логічно, є певні механізми, які дозволять це заперечувати і дозволять боротися з хаотичними забудовами. Але є певні неузгодженості з тим, що вони не узгоджуються з іншими законами України, з Законом про місцеве самоврядування, ще з деякими законодавчими актами. Тому також підтримую робочу групу, максимально швидко напрацювати текст, який

зможе пройти зал парламенту, і я прошу також долучити до робочої групи над цим законопроектом.

ЛЕРОС Г.Б. Микито Руслановичу, можна мені слово?

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, Гео Багратовичу.

ЛЕРОС Г.Б. Я, звісно, погоджуюсь зі своїми колегами, з тим, що є хаотична забудова, з якою абсолютно треба боротись, але не хотілось би створити якусь корупційну годівницю при Мінкульті, яка буде вирішувати, хто там ближче, хто не ближче є, кому дозволено будувати, кому не дозволено будувати. Тому в мене є альтернативна пропозиція, я повністю погоджуюсь з тим, що сказав пан Княжицький, у мене є альтернативна пропозиція – відправити цей законопроект на доопрацювання, і коли міністерство доопрацює всі ці моменти, хай вносить знову на розгляд до комітету.

ПОТУРАЄВ М.Р. Воно було б непогано, Гео, але це депутатський законопроект, тому ця процедура не дуже там спрацює.

ЛЕРОС Г.Б. Так, депутатський. Вибачте, будь ласка. Тоді відправити на доопрацювання, а потім вже розглядати опрацьований законопроект.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, пропозиція така теж може бути і може бути проголосована.

Павло Миколайович Сушко, будь ласка.

СУШКО П.М. Колеги, я теж хотів би висловитися, що такий законопроект, безумовно, потрібен, охорона культурної спадщини і так далі.

З усією повагою до пана міністра, до міністерства, але хотів би рекомендувати, що дієві механізми є. Якби там присутність міністерства, це ми за 5 років, за 7 років брали аналіз, приходили в суд та підтримували скасування таких дозволів, які давались щодо дозволів на забудову.

Колеги, я хотів би запропонувати. Коли моя команда аналізувала цей законопроект, є багато питань. Ще коли ми заслуховували, дивилися презентацію цього проекту, ми просили нам дати текст закону, щоб подивитися, що саме там буде прописано, і тому сьогодні не було б таких дебатів щодо цього законопроекту. Я за створення робочої групи, я за те, щоб законопроект доопрацювати в робочій групі, а вже потім виносити на перше читання. Це моя позиція особиста, при всій повазі до міністерства, до міністра, але сьогодні стоїть питання про створення двох центральних органів виконавчої влади. І є такі моменти, які ми правками просто між першим та другим читанням не зможемо поправити. Наприклад, створюється ще один підрозділ поліції і саме МВС проти цього, направило свої зауваження. І чому тоді неузгоджена така позиція? Що, ми будемо кожному міністерству створювати по підрозділу? Ми що, поліцейська держава?

Далі. Є питання щодо трактування цього законопроекту, тому що, на наш погляд, це буде легалізація тих об'єктів, які вже незаконно забудовані.

ЛЕРОС Г.Б. Абсолютно згоден з Павлом Сушком. За півроку легалізуються, ці об'єкти, які вже побудовані. Тож мене теж бентежить це питання. Дякую, Павле, що згадав.

ТКАЧЕНКО О.В. Питання: а яким чином вони легалізуються? Павло!

СУШКО П.М. Яким чином? Наприклад, незавершене будівництво. Саме так розумію я цю норму, пункт 4, розділ II законопроекту, "Прикінцеві положення": "Незавершене будівництво будівель і споруд у межах зон

охорони, буферних зон об'єктів всесвітньої спадщини та історичних ареалів у разі погодження земельних робіт з органом охорони культурної спадщини та набрання чинності цим законом є таким, що відповідає Закону України "Про охорону культурної спадщини". Тобто всі будівництва, на які зараз отримане якесь, може, незаконне...

ТКАЧЕНКО О.В. Це не зовсім коректне цитування, тому що...

СУШКО П.М. ...погодження, будуть вважатися законними. Створюються можливості легалізації діяльності юридичних або фізичних осіб, що створювали б загрозу пам'ятці або порушували б чинне законодавство та діючі норми і правила у сфері охорони культурної спадщини.

Також до нас зверталися колеги з профільного комітету, вони також...

ТКАЧЕНКО О.В. Якщо можна, давайте закриємо це питання, зараз Світлана прокоментує. І я потім прокоментую стосовно поліції.

СУШКО П.М. Яке питання? Я ж маю слово на комітеті.

ТКАЧЕНКО О.В. Яке ти процитував.

СУШКО П.М. Зачекайте, будь ласка. Я член цього комітету, заступник голови комітету, кажу свою думку. І я не хочу, щоб мене перебивали.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так-так. Павло Миколайович має закінчити свій виступ, колеги. Давайте не перебивати.

СУШКО П.М. Я сподівався, я хотів би підтримати цей законопроект у першому читанні, якби не було таких от моментів. І я сподівався, що міністерство просто саме відкличе цей законопроект на доопрацювання. Я коли почув пана міністра, що два тижні буде робоча група працювати, а потім уже будемо на перше читання виносити, і таким чином ми не будемо брати на себе відповідальність, тому що я дійсно сьогодні не готовий проголосувати в такому вигляді цей законопроект. Якщо мені дається повноваження віддати свій голос, то я скоріше утримаюсь. І прошу міністерство дійсно дати нам можливість усім разом попрацювати над цим законопроектом, щоб не було цих конфліктів, скандалів і так далі.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Підтримую Павла Миколайовича. Колеги, я вважаю, що зараз дискусія з приводу того, про що казав Павло Миколайович, інші колеги, вона зараз недоцільна, адже у нас пропозиція про відкладення розгляду цього питання і створення робочої групи. Так що я би зараз не вдавався в дискусію.

Пані Світлано, дискусія, вона буде доречна на робочій групі. Давайте голосувати.

Колеги, у нас є питання... *(Шум)* Чекайте, колеги, давайте не починати роботу над удосконаленням закону з конфліктів на комітеті. Є представники, громадськості, вони хочуть бути почутими. Так що я попросив би.

Значить, колеги, я зараз поставлю на голосування **Фрг_09932*002*003<16:57:13><БурісбаєваО.С.>** пропозицію про перенесення розгляду проекту Закону № 4561, це те, що ми будемо голосувати, на наступне засідання комітету. Нам треба буде підготувати склад робочої групи, який ми і проголосуємо насправді. Це, між іншим, законопроект наш, депутатський, тому це саме нам вирішувати про склад робочої групи. Так що це ми маємо підготувати на наступне засідання

комітету. Запросимо відповідно представників міністерства також в цю робочу групу, бо насправді це спільний законопроект.

Отже, колеги, хто за те, щоб відкласти розгляд законопроекту № 4561.
Хто за?

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Володимире.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павло Миколайович.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Бачу Андрію, бачу пана Гео, бачу пані Софію. Всіх побачив, колеги, дякую дуже.

Проти? Утримались? Як і очікувалось, не було. Так що, дякую. Рішення прийнято.

Колеги, далі я не хотів би навіть витратити багато часу на 4562, оскільки він іде в жорсткій прив'язці до 4561. Пропоную зараз проголосувати за відкладення розгляду цього питання. Хто за те, щоб відкласти розгляд законопроекту 4562. Хто за?

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Володимире.

РЯБУХА Т.В. За – Рябуха.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Тетяно.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павло Миколайович.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Андрію.

Всіх побачив. Всіх порахували.

Проти? Утримались? Немає. Рішення прийнято одногосно. Дякую, колеги.

Робоча група буде розглянута на наступному комітеті. Склад. Ми ж голосуємо за склад. Ми не голосуємо за створення. Коли є склад, тоді ми створюємо.

(Загальна дискусія)

ПОТУРАЄВ М.Р. Наступна середа.

КОЗЛОВСЬКА Н.В. Якщо дозволите?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, будь ласка.

КОЗЛОВСЬКА Н.В. Я перепрошую. Наталія Козловська, заступник Міністра розвитку громад та територій. Ми б хотіли долучитися до роботи в цій робочій групі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, так.

КОЗЛОВСЬКА Н.В. Тому що законодавство в цій сфері, воно майже тотожне, і ми в цьому напрямку рухаємося досить швидко. Тому не хотілося б, щоб ті законодавчі ініціативи, які будуть напрацьовані в рамках робочої групи, йшли в розріз з тими пропозиціями, які ми наразі маємо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Будь ласка.

КОЖУШКО Б.В. Заступник голови Українського товариства охорони пам'яток історії і культури.

Величезне прохання включити нас в цю групу. Ми писали неодноразово по закону про хаотичні забудови міністерству. Нас ніхто не включив в робочу групу. Думаю, що комітет нас все ж таки включить. Будемо дуже вдячні.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СЛОБОЖАН О.В. Якщо дозволите? Олександр Слобожан, виконавчий директор Асоціації міст.

У зв'язку з тим, що правління Асоціації міст розглядало ці обидва законопроекти, у нас є консолідована позиція. І у зв'язку з тим, що ми отримуємо зараз листи щодо обговорення, ми просили б включити представника, якщо є можливість, мене, як виконавчого директора, як людину аполітичну, яка представляє 909 муніципалітетів, в робочу групу. Тому що оце всі матеріали, які сьогодні передали нам міста і попросили щодо доопрацювання. Бо курс по реформі ДАБІ, який відбувається,

президентський, по децентралізації, він має бути врахований в цих законопроектах теж, на наш погляд.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Будь ласка. І на цьому завершимо.

_____. Представник Київської міської державної адміністрації. Враховуючи, що значна кількість пам'яток знаходиться на території міста Києва і ці два законопроекти безпосередньо вплинуть на охорону і збереження цих пам'яток, ми просимо також включити мене, представника Київської міської державної адміністрації, до складу робочої групи, це Департамент охорони культурної спадщини, заступник директора.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Пані Ірина Констанкевич.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Пане голово, я буду просити, щоб пропозиції щодо складу робочої групи надати в письмовому вигляді і щоб там були обов'язково фахівці, які представляють цю сферу, вже з досвідом і досвідчені, які можуть сказати своє слово вагоме, спираючись на свій досвід, а не на політичні інтереси.

ПОТУРАЄВ М.Р. Абсолютно погоджуюсь. Там і пан Микола Княжицький пригадував міжнародних експертів. Так що я абсолютно погоджуюсь і повністю підтримую. Я думаю, що заперечень ніяких до пропозиції пані Ірини не буде.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. ... *(не чути)* експертів, які працюють в міжнародних організаціях, щоб всі зрозуміли. Це ICOMOS, це українське

представництво міжнародної організації, де всі українські архітектори і охоронці культурної спадщини. Тобто я не говорив про іноземців.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вибачте, Миколо Леонідовичу, трохи помилився, але для змісту, я думаю, що це не так важливо. Головне, що це міжнародна організація.

Колеги, в нас сьогодні середа. Давайте, щоб ми могли в наступну середу проголосувати склад, я просив би всіх подати пропозиції щодо учасників робочої групи по понеділок включно.

_____. І звернення до комітету Клочка, вони ж не з нами, вони зараз не чують.

ТКАЧЕНКО О.В. Я вже переговорив з депутатами з комітету Клочка. Вони приєднуються.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ви можете з ними поговорити. Ви з ними в прямому контакті. Ми зробимо до Андрія відповідне звернення.

Колеги, давайте до цього з відповідальністю поставимось. По понеділок включно пропозиції всі збираємо. У вівторок вже припиняємо отримувати пропозиції. Добре?

Колеги, далі. У нас шосте, сьоме і восьме питання, вони всі...

Дякую, пане міністре. Як ви себе почуваете після вакцинації, це вже друга?

ТКАЧЕНКО О.В. Поки нормально.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре. Ми ж маємо пропагувати вакцинацію і на рівні комітету. Нам поки вакцин не дають, депутатам, але ми можемо

показати живого і здорового Міністра культури і інформаційної політики, йому вакцинація іде тільки на користь, так що всіх закликаємо вакцинуватися. На все добре, пане Олександрє.

Колеги, в нас тут дуже проста історія. Ми подавали, це все про одне і те саме, 5551, потім з'явився там альтернативний 5551-1, а потім ми змушені були подати ще один альтернативний 5551-2, бо там колеги з бюджетного комітету і з Мінфіну виявили певні недоліки, скажімо так, а нам треба на "Велику реставрацію" кошти. Тому я одразу скажу, що з урахуванням пропозицій з бюджетного комітету і з Міністерства фінансів я буду просити підтримувати законопроект 5551-2.

Зараз слово Євгенії Михайлівні Кравчук.

КРАВЧУК Є.М. Філософія цього законопроекту, який альтернативний, точно така сама, як ми підписували, просто враховані ті зміни, які проголосували ми всі в залі буквально кілька тижнів тому, коли додали в загальний фонд "Великої реставрації", по-моєму, ще 300 мільйонів. Просто це не було враховано так, як прописувався законопроект, а сама сума, яка йде на пам'ятки в комунальній власності, вона, як і ми говорили, 1 мільярд гривень, за законопроектом. І також враховано побажання від багатьох і представників місцевого самоврядування, щоб не лише можна було фінансувати пам'ятки комунальної власності, але й пам'ятки різного значення в тому числі, бо дуже багато є таких заявок, які подавали від регіонів.

Звичайно, питання, чому раніше ми не внесли ці зміни, ну це теж питання, але це такий проект тільки стартував, тому будемо виправляти недоліки якомога швидше. Бо я знаю, що у багатьох областях усі заявки є в комунальній власності. Там Вінницька область - всі в комунальній власності, Полтавська область, так, я знаю, що ще, по-моєму, Одеська, Харківська теж, підходили з Харкова народні депутати.

Тому велике прохання, зрозуміло, що ми не є профільний комітет в цьому питанні, але ми будемо просити бюджетний дати нам можливість проголосувати за основу і в цілому, щоб не розтягувати це питання на два читання, воно дуже просте.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, є якісь думки?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. В мене дуже коротко.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Перше. я буду голосувати за 5551-2, але з етичної точки зору: ми готували комітетський 5551, а потім ви дійсно уточнили деякі речі, але підписали лише фракцією однією, яка поставила... Це не означає, що ми його не будемо підтримувати і це не означає, що я якось це виношу, але просто з етичної точки зору це, в принципі, виглядає так собі, скажемо так...

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, я відразу приношу вибачення. Ми там "летіли" дуже швидко через бюджетний комітет, за півгодини його підписували. Вибачте, будь ласка. Ну можемо зараз, я не знаю, ми можемо зараз "дешку" проголосувати технічно за текстом?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито! Це не принципове питання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вже не можемо?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це не принципове питання. Підтримуємо...

ПОТУРАЄВ М.Р. Але, знову-таки, Миколо Леонідовичу...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. ...5551-2. Це просто ми між собою говоримо. Я просто кажу, що з етичної точки зору, оскільки перший був спільно підготовлений, були дійсно внесені покращення, які потрібні, то можна було теж запропонувати підписати іншим. Але це ваше право цього і не робити. Ми все одно його підтримуємо, тут немає питань.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Згоден з Миколою, що вийшло просто некрасиво. Та й усе.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, я приношу вам свої особисті вибачення за те, що вийшло не досить гарно. Сподіваюсь, що більше такого в практиці нашого комітету не буде.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. В мене одне зауваження, зверніть, будь ласка, увагу. Там є законопроект Плачкової, я його, звичайно, не підтримую, але там є один слухний пункт, на який вона звертає увагу, що в Законі про бюджет закладено фінансування субвенції на створення центрів культурних послуг в розмірі 200 мільйонів, причому на сьогодні немає інформації про затвердження урядом порядку надання такої субвенції. Водночас зміни до Закону про культуру, якими законодавство доповнюється поняттям "центри культурних послуг", набирають чинності на початку грудня 2021 року. Виникає питання, чи зможуть місцеві бюджети отримувати таку субвенцію цього року і використати її до кінця бюджетного року. Може, дійсно нам ці 200 мільйонів направити на "дореставрацію" цих місцевих пам'яток по цьому проекту, потім це доповнити, щоб ми їх використали, бо вони пропадуть. Це єдине, що я помітив у законі Плачкової.

КРАВЧУК Є.М. Вони не можуть пропасти, бо їх немає. Це спецфонд з грального бізнесу, по-перше. А по-друге, там ще потрібен паралельний законопроект, який в Бюджетний кодекс вносить зміни, і там ми теж чекаємо його з бюджетного комітету. Тому ми знаємо це питання.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Друзі, я мушу бігти. Вибачте. Володя вже знаходиться на фракції.

Я підтримую...

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, давайте голосувати. Голосуємо. Колеги, я пропоную проголосувати законопроект 5551-2, за основу і в цілому рекомендувати. Хто за?

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

РЯБУХА Т.В. Рябуха – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Я просто запитаю, хто проти? Немає.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павло Миколайович.

Хто утримались? Одноголосно прийнято рішення.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А можна вас попросити наступне питання про звернення Європейської Бізнес Асоціації, 11 питання, перенести.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, давайте швиденько зараз відхилимо 5551 і 5551-1. Хто за відхилення цих законопроектів?

РЯБУХА Т.В. Рябуха – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Проти? Утримались? Немає. Дякую.

Колеги, зараз на прохання Миколи Леонідовича, якому треба бігти, давайте швиденько розглянемо 11 питання.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. 11 питання я просив би перенести, Микито, якщо можна.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так. Ми його перенесемо. Ми говорили з Миколою Леонідовичем Княжицьким, що саме він з колегами підготує роз'яснення, а ми потім його проголосуємо. Тобто ми просто його сьогодні не будемо розглядати.

Дякую, Миколо Леонідовичу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Розуміючи ситуацію, відпускаємо вас.

Колеги, наступне питання. Це законопроект (реєстраційний номер 5589, президентський) про внесення змін до додатку № 3 до Закону України "Про Державний бюджет України на 2021 рік" щодо забезпечення розширеного неонатального скринінгу в Україні.

Тетяна Василівна Рябуха, вам слово.

РЯБУХА Т.В. Колеги, відразу до суті. Суть даного законопроекту. Хочу повідомити, що на сьогодні існує дуже нагальна потреба щодо впровадження в Україні саме програми розширеного неонатального скринінгу для ранньої діагностики новонароджених дітей. Повідомляю також, що сьогодні серед захворювань, які потребують раннього виявлення у новонароджених дітей, а їх всього 21, то є таке захворювання, як спинна м'язова атрофія (СМА). І у більшості випадків захворювання діагностується лише вже після появи перших симптомів, тобто коли в організмі дитини вже відбулися незворотні зміни. Тому неонатальний скринінг на СМА надасть змогу вчасно виявити такі захворювання і розпочинати дуже вчасно відповідне лікування.

Тому з метою впровадження в Україні такої програми щодо ранньої діагностики новонароджених дітей законопроектом пропонується внести зміни до Закону України "Про Державний бюджет України на 2021 рік" і збільшити на 300 мільйонів гривень видатки за бюджетною програмою "Розвиток системи екстреної медичної допомоги та модернізація і оновлення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я". За рахунок чого? За рахунок зменшення видатків на 300 мільйонів гривень за бюджетною програмою, саме Фонд Президента України з підтримки освіти, науки та спорту. Ці кошти пропонується спрямувати на оснащення лабораторним обладнанням експертного та двох регіональних центрів неонатального скринінгу.

Даний законопроект підтримується Міністерством охорони здоров'я. Головне науково-експертне управління, підтримуючи цю ідею, висловило до нього застереження про те, що до законопроекту не надано інформації щодо наслідків зменшення фінансування за бюджетною програмою "Фонд Президента України з підтримки освіти, науки та спорту". І залишок коштів, передбачених за цією програмою, буде становити 200 мільйонів гривень.

Попередньо розглянувши на підкомітеті і враховуючи те, що, знаєте, на сьогоднішній день основною метою даного законопроекту є все ж таки збереження життя та здоров'я дітей, то підкомітет у справах сім'ї та дітей пропонує підтримати цей законопроект в цілому, а на наступні роки передбачити виділення даних коштів на впровадження в Україні програми за рахунок інших бюджетних програм, щоб освіту і науку не чіпати, а, наприклад, за рахунок резервного фонду державного бюджету. Але даний законопроект прошу підтримати і підтримати пропозицію підкомітету.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Тетяно Василівно.

Я вважаю, що якщо Президент України відмовляється від певних програм свого фонду і спрямовує ці гроші на таку справу надважливу, то це можна тільки вітати. Це, я вважаю, справа голови держави - як розпоряджатися грошима, які державою надані в цей фонд.

Колеги, якщо немає зауважень, я ставлю на голосування пропозицію про підтримку за основу, я вважаю, і в цілому законопроекту 5589. Хто за?

РЯБУХА Т.В. За - Рябуха.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СУШКО П.М. Сушко - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу.

Проти? Утримались? Немає. Одноголосно. Рішення прийнято. Дякую, колеги.

РЯБУХА Т.В. Дякую, колеги.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, наступний проект закону теж президентський, № 5506. Це проект Закону про корінні народи України. Якщо немає зауважень, пропоную за основу його підтримати.

КРАВЧУК Є.М. У мене є пропозиція.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. А можна за основу і в цілому? Тому що нам дуже важливо проголосувати це, ми не головні, зрозуміло, але додатковий висновок - це теж важливо для того, щоб ми проголосували за основу і в цілому і до саміту "Кримської платформи" він або вступив у дію, або там Президент зміг підписати.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Підтримую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Підтримую. Колеги, з урахуванням того, що буде "Кримська платформа" це дійсно важливо.

Пані Ірина Констанкевич, будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Я підтримую обома руками і буду просити всіх членів комітету, щоб підтримали за основу і в цілому з огляду якраз на оці всі політичні аспекти, з огляду на заяву Росії і усі ці "припадки", які ми чуємо останнім часом. Тому щоб убезпечити себе від цієї ворожої контрпропаганди, давайте підтримаємо і зробимо те, що мали зробити раніше і досі не зробили.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Колеги, отже, ставлю на голосування пропозицію підтримати за основу і в цілому законопроект № 5506. Хто за?

СУШКО П.М. Сушко - за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Проти? Утримались? Рішення прийнято одногосно.

Колеги, давайте прийmemo формальне рішення про перенесення 11 питання, давайте проголосуємо. Хто за те, щоб перенести 11 питання. Те, що Микола Леонідович просив дати йому більше часу.

Проти? Утримались? Рішення прийнято одногосно.

Колеги, на цьому засідання комітету оголошую завершеним. Дуже дякую всім за плідну роботу. До зустрічі в залі на наступному тижні. Всім гарного завершення тижня і гарних вихідних.